

Eksamen 2019 Risikohåndtering

Risikohåndtering (Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet)

Skann for å åpne på Studocu

Eksamen 2019

Case for oppgave 1:

Terrorangrepene 22. juli 2011 Det første angrepet: Klokken 15.17 fredag 22. juli 2011 parkerte en terrorist en bil med en 950 kilos gjødselbombe kloss inntil inngangen til høyblokka i regjeringskvartalet i Oslo. Ingen fysiske sperringer hindret den store varebilen å kjøre opp foran høyblokka, som huset både Justisdepartementet og Statsministerens kontor. En kjetting, med et "innkjøring forbudt"- skilt, sperret deler av innkjørselen mot høyblokka, men det var rikelig med plass for biler til å passere den. Klokken 15.25 eksploderte bomben. Åtte mennesker ble drept momentant og ti innlagt på sykehus med livstruende eller alvorlige skader. Regjeringskvartalet, Grubbegata og gatene omkring fortonet seg som en krigssone. Angrepet medførte store utfordringer i å opprettholde vitale myndighetsfunksjoner.

Klokken 15.34 fikk Oslopolitiet en telefon fra et vitne som hadde sett en mann i polituniform som beveget seg bort fra åstedet, satte seg inn i sivil bil og kjørte mot kjøreretningen og forlot området. Vitnet hadde notert et signalement på personen og registreringsnummer på bilen vedkommende kjørte bort i. Ekspedienten på sentralen skjønte umiddelbart viktigheten av denne observasjonen. Hun skrev ned signalementet og bilens reg.nr på en papirlapp og gikk direkte inn til operasjonsleder, la lappen på pulten, opprettet øyekontakt og sa at hun mente lappen var viktig. I den kaotiske situasjonen ble imidlertid informasjonen oversett.

Det andre angrepet: Litt før klokken halv seks samme kveld mottok operasjonssentralen ved politihusene i Oslo, Hønefoss og Drammen alarmerende meldinger fra unge mennesker som var samlet på politisk sommerleir på Utøya i Hole kommune: «En mann i polituniform går omkring på øya og skyter. Flere ligger nede.» Mindre enn ti minutter etter at skytingen startet, var tre politidistrikt blitt varslet om skytingen. Operasjonssentralen i Nordre Buskerud ble raskt overflommet av anrop fra ungdommer på Utøya og pårørende. Operasjonssentralen hadde over lang tid slitt med lav bemanning, dårlig teknisk utstyr og mangelfull opplæring. Operasjonslederen skulle ikke bare svare på telefoner, men også skaffe oversikt over tilgjengelige mannskaper/ressurser og lede politiaksjonen. Flere politipatruljer rykket ut mot Utøya, men på grunn av en serie misforståelser kjørte de til forskjellige oppmøtested og måtte revurdere planene flere ganger. Politiets egen båt og en rekvirert fritidsbåt havarerte begge på grunn av overlast, noe som forsinket overfarten til Utøya.

Oslopolitiets eneste helikopter sto på bakken grunnet ferieavvikling. Forsvaret hadde ingen helikopter klare til øyeblikkelig innsats, men 720- skvadronen på Rygge hadde på eget initiativ begynt å klargjøre tre helikoptre dersom det skulle bli behov. Anmodningen om å få bruke disse ressursene kom ikke før 45 minutter etter første melding om skyting på Utøya.

Tiden før angrepene: Muligheten for terroranslag mot Norge var trukket fram i offentlige trusselvurderinger av Politiets Sikkerhetstjeneste, som vurderte at islamistiske terrorgrupper utgjorde de største truslene. Gjerningsmannen var imidlertid en arbeidsløs 30-åring som i stor grad forberedte terrorangrepet fra gutterommet. Han jobbet i stor grad isolert under terrorforberedelsene, men pleiet omgang med en rekke meningsfeller som var i PSTs og politiets

søkelys. Han var også en aktiv meningsytrer på høyre-radikale internettforum. I løpet av en periode på to år gjorde han en lang rekke innkjøp av utrustning, våpen og kjemikalier egnet til bombeproduksjon. Mange av innkjøpene var gjort over internett og ble tolldeklarerert, delvis under dekke av å drive gårdsdrift på Rena gjennom et nyetablert enkeltmannsforetak.

Erstatt denne teksten med ditt innhold ...

Oppgave 1: Terrorangrepene 22. juli 2011

A) Hvordan kan man håndtere risikoen for denne typen hendelser?

B) Hvilke feil og mangler i risikohåndtering ("risk governance deficits") mener du er de viktigste grunnene til at terrorangrepene kunne skje, og at konsekvensene ble som de ble? Begrunn svaret.

C) Beskriv kort noen av forholdene som kjennetegner læringsprosesser etter store katastrofer som terrorangrepene 22. juli

Oppgave 2- Sosial forsterkning og forminskning av risiko

Hva menes med sosial forsterkning ("amplification") og forminskning ("attenuation") av risiko?

Oppgave 3 – Kritisk infrastruktur

A) Hva menes med kritisk infrastruktur?

B) Hvordan avgjør man om en infrastruktur er kritisk eller ikke?

C) På hvilke måter kan infrastrukturers kritikalitet endre seg over tid?